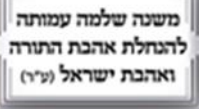

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן זצ"ל ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב זצ"ל

משנה ד'

הַפְּגוּל וְהַנוֹתֵר אֵין מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה, וְהַטַּעַם הוּא: מִפְּנֵי שֶׁהֵם שְׁנֵי שְׁמוֹת היינו שהם שני לאווים שונים, ובגמרא מבואר שאין הפיגול והנותר מצטרפים לעניין טומאת ידים, אבל לעניין אכילה הם מצטרפים, כלומר שהאוכל משניהם יחד שיעור כזית הרי הוא חייב*. **הַשֶּׁרֶץ וְהַנְּבֵלָה, וְכֵן הַנְּבֵלָה וּבֶשֶׂר הַמֵּת - אֵין מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמְּא, אֲפִלוּ פֶקֶל שֶׁבְּשֵׁנֵיהֶם** כשיעור הקל, או כטומאה הקלה שבשניהם, כגון בשר שרץ פחות מכעדשה אינו מצטרף אפילו עם בשר נבילה להשלימו לשיעור כזית, וכל שכן להיפך, שבשר נבילה אינו מצטרף עם בשר שרץ להשלימו לשיעור כעדשה, וכן שיעור של חצי זית של מת, אינו מצטרף אפילו לכחצי זית מבשר נבילה לטמא על כל פנים טומאת נבילה עד הערב. **הָאֵכֶל שֶׁנִּטְמָא בְּאֵב הַטַּמְּאָה וְנַעֲשָׂה רֵאשׁוֹן לְטוּמְאָה וְשֶׁנִּטְמָא בְּוֹלֵד הַטַּמְּאָה** והאוכל שנטמא בראשון לטומאה ונעשה שני לטומאה - **מְצַטְרְפִין זֶה עִם זֶה** לשיעור כביצה **לְטַמְּא פֶקֶל שֶׁבְּשֵׁנֵיהֶם** היינו כטומאה הקלה שבשניהם, כלומר כשני לטומאה, לדוגמא: אם נגע אוכל (כגון שהוא תרומה) בשני אלו שהצטרפו יחד, הרי הוא נעשה שלישי לטומאה, ולא שני לטומאה**.

*בגמרא מבואר שאין הפיגול והנותר מצטרפים לעניין טומאת ידים, שכן דבר זה גזרו חכמים, כמו שלמדנו במסכת פסחים (י, ט) "הפיגול והנותר מטמאין את הידים" ופירשו בגמרא שגזרו חכמים על הפיגול והנותר שיהיו מטמאים את הידים משום 'חשדי כהונה' ומשום 'עצלי כהונה', כלומר שגזרו על הפיגול מפני הכהנים החשודים לפגל את הקרבן ובכך הם גורמים הפסד לבעל הקרבן, ועל הנותר גזרו, כדי שלא יתעצלו הכהנים באכילת הקרבנות וכך יבואו לידי 'נותר'. וכיון שטומאה זו היא גזירה דרבנן, אם נאמר שפיגול ונותר מצטרפים יחד לטמא את הידים הרי זו גזירה לגזירה, לפיכך כתבה המשנה 'הפיגול והנותר אין מצטרפים זה עם זה' לטמא את הידים, לפי שאין גוזרים גזירה לגזירה, אבל לעניין אכילה הרי הם מצטרפים, כלומר שהאוכל מפיגול ומנותר שיעור כזית (היינו שבאכילת שניהם הגיע לשיעור כזית), אזי אם מה שאכל היה רובו פיגול, חייב עליו משום פיגול, ואם במה שאכל היה רוב 'נותר', חייב משום 'נותר', ואם אכל כחצי זית פיגול וכחצי זית נותר, היינו שהיו שווים, הרי הם מצטרפים לחיבו מלקות, אם התרו בו משום פיגול, או משום נותר. נמצא לפי הגמרא שהטעם במשנה 'מפני שהם שני שמות', אינו הטעם העיקרי לכך שאינם מצטרפים, וניתן ליישב גם את דברי המשנה וגם את דברי הגמרא ולומר, שהיות ואנו מוצאים הרבה פעמים לעניין גזירה לגזירה שגזרו החכמים שתי גזירות כאחת, אזי אולי גם כאן נאמר שגזרו גזירה לגזירה, ועל כך אומרת המשנה 'מפני שהם שני שמות', היינו שבמקרה זה לא גזרו חכמים את שתי הגזירות כאחת.

**לפי שהשני לטומאה עושה שלישי לטומאה, וכמו שלמדנו שמצטרפים לטמא כקל שבשניהם.

רבינו עובדיה מברטנורא

שני שמות - שני לאוין חלוקין.
כקל שבשניהם - כלומר, דלא מצטרף לטומאה אפילו לשיעור קל, כגון שיצטרף פחות מכעדשה דשרץ להשלים כזית דנבילה, וכל שכן דלא מצטרף לשיעור חמור. וכן חצי זית של מת אין מצטרף לחצי זית של נבילה לטמא אפילו לטומאת ערב.
האוכל שנטמא באב - זהו ולד ראשון.
ושנטמא בולד הטומאה - זהו ולד שני.
מצטרפין זה עם זה - לכביצה, שהוא שיעור טומאת אובלין.
לטמא כקל שבשניהם - לעשות שלישי בדרך השני לעשות שלישי, והיינו כקל שבשניהם. אבל אין מצטרפין להכי שיעשו שני כמו שעושה ראשון שני, דא"כ היה כחמור שבשניהם.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ה'

כָּל הָאֹכְלִין מִצְטָרְפִין: לְפִסּוּל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחְצֵי פֶרֶס אדם האוכל מאכלים טמאים בשיעור של 'חצי פרס', נפסל גוייתו (גופו) מלאכול תרומה, ואם נוגע בתרומה, התרומה נפסלת, וכל זאת עד שיטבול, **בְּמִזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְעֵרֹב** אדם שרוצה להניח עירוב תחומים ולצורך כך צריך להניח בסוף התחום מזון בשיעור שתי סעודות, יכול הוא לצרף את כל סוגי האוכלים כך שביחד יהיו בשיעור שתי סעודות**, **בְּכַבֵּיצָה לְטֵמָא טֵמְאַת אֶכְלִין** דהיינו שכל האוכלים מצטרפים יחד לשיעור כביצה, לטמא אוכל אחר, כלומר שאם היו כמה סוגי אוכלים טמאים וביחד יש בהם שיעור כביצה ונגעו אוכלים אלו באוכל אחר, אזי האוכל שנגעו בו נטמא, ברם אם היו בשיעור של פחות מכביצה, אין האוכל נטמא, לפי שאין אוכלים טמאים מטמאים אם אין בהם לפחות שיעור כביצה, דבר זה נלמד ממה שנאמר "מכל האוכל אשר יאכל", ומפסוק זה משתמע שהמדובר על אוכל הנאכל בבת אחת, ושיערו חכמים שאין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת (כלומר שאין אדם יכול לבלוע בפעם אחת יותר משיעור של כביצה). וכן כל האוכלים מצטרפים לשיעור **בְּכַרְוֹגְרַת לְהוֹצֵאת שֶׁבֶת** שהמוציא אוכלים בשבת מרשות לרשות, אינו חייב אלא אם הוציא אוכל לפחות בשיעור של כגרוגרת, וכן כל האוכלין מצטרפים לשיעור **בְּכַכּוֹתֶבֶת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים** שהאוכל ביום הכיפורים אינו חייב עד שיאכל כשיעור כותבת, היינו תמרה, ואם אכל במזיד חייב כרת, ובשווג חייב חטאת. **כָּל הַמְשֻׁקִּין מִצְטָרְפִין: לְפִסּוּל אֶת הַגְּוִיָּה בְּרִבְעֵית** דהיינו רבע הלוג, כלומר שהשונה שיעור רביעית ממשקים טמאים, נפסל גופו מלאכול בתרומה, וכן אם נוגע בתרומה התרומה נפסלת, וכל זאת עד שיטבול, **וּבְמֵלֵא לְגִמְיוּ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים** השונה ביום הכיפורים כמות של מלוא לוגמיו, במזיד חייב כרת, ובשווג חייב קרבן חטאת, ובאה המשנה ללמד שכל המשקים מצטרפים לשיעור מלוא לוגמיו לעניין חיוב על שתיה ביום הכיפורים.

*שיעורו של 'פרס' הוא חצי כיכר לחם, ויש מחלוקת תנאים במידת הכיכר, לדעת רבי יוחנן בן ברוקה מידת הכיכר היא בשיעור שש ביצים, ולכן חצי פרס שיעורו ביצה וחצי, ולדעת רבי שמעון, מידת הכיכר היא שמונה ביצים, ולכן לשיטתו חצי פרס שיעורו שני ביצים.

**אדם שרוצה בשבת ללכת מחוץ לעירו אלפים אמה, צריך לעשות בערב שבת 'עירוב תחומים', דהיינו שמניח בתוך תחום העיר או בסופו מזון כשיעור שתי סעודות, ועל ידי כך הוא קונה שם שביתה בשעת כניסת השבת, כלומר שמחשיבים את מקום הנחת העירוב כאילו הוא ביתו לשבת זו, ומותר לו ללכת בשבת מן העירוב והלאה (לכיוון חוץ לעיר) עוד אלפים אמה, ובאה המשנה ללמד שכל האוכלים מצטרפים לשיעור שתי סעודות לעניין 'עירוב תחומים'.

רבינו עובדיה מברטנורא
לפסול את הגוייה- האוכל אוכלים טמאים בכחצי פרס, שהוא ביצה ומחצה לדברי הרמב"ם, ושני ביצים לדברי רבותי, נפסלת גוייתו מלאכול בתרומה, ופוסל את התרומה במגעו עד שיטבול. במזון שתי סעודות לעירוב- הרוצה ללכת יותר מאלפים אמה בשבת עושה עירובי תחומין ומניח מזון שתי סעודות במקום שרוצה שיקנה לו עירובו, והולך ממקום עירובו ולהלן אלפים אמה. והוא ששה ביצים לדברי רמב"ם, ושמונה ביצים לדברי רבותי.

בכביצה לטמא טומאת אוכלין- שאין אוכל נטמא בפחות מכביצה, דכתיב (ויקרא י"א) "מכל האוכל אשר יאכל", דמשמע אוכל הנאכל בבת אחת, ושיערו חכמים שאין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת.

בכגרוגרת להוצאת שבת- המוציא אוכלים בשבת מרשות לרשות אינו חייב בפחות מכגרוגרת.

בככותבת ביום הכיפורים- ששניה הכתוב וכתב "תענו", ולא כתב "לא תאכלו", דמשמע דלא קפיד רחמנא אלא אעיניו, ושיערו חכמים דכותבת מיתבא דעתיה דאניש, בפחות מככותבת לא מיתבא דעתיה.

לפסול את הגוייה ברביעית- השונה משקים טמאים ברביעית, נפסלה גוייתו מלאכול בתרומה ופוסל את התרומה במגעו עד שיטבול.

ובמלוא לוגמיו- שהשונה ביום הכיפורים מלוא לוגמיו, חייב. פחות מכך, פטור.